

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอเสนอเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยแบ่งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น ๓ ตอน คือ

๑. ความหมายและความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
๒. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย
๓. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

ความหมายและความสำคัญของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่ง ถือได้ว่าเป็นหัวใจของการฝึกหัดครู คำว่า "การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ" แต่เดิมเรียกว่า "การฝึกสอน" เป็นขั้นตอนที่นักศึกษาครูจะได้มีโอกาสนำความรู้ ความสามารถทางทฤษฎีไปทดลองปฏิบัติ ในสภาพการณ์ของการปฏิบัติหน้าที่ครูที่แท้จริง ซึ่งสถาบันฝึกหัดครูทุกแห่งยึดถือเป็นกิจกรรมหลักที่สำคัญ และมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการให้นักศึกษาครูได้ทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามวัตถุประสงค์ และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรวิชาชีพครู

เดโช สนวนานท์ (๒๕๒๘: ๑) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการให้ความรู้ทางภาคปฏิบัติแก่นักศึกษาครูไว้ในหนังสือเรื่อง "กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ" ว่า การที่จะให้ได้ครูที่ดีมีคุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครูนั้น จำเป็นจะต้องสร้างขึ้นมา จะหวังให้ใครโดยกำเนิดคงไม่ได้ และการสร้างหรือการผลิตครูนั้น จะให้ความรู้แต่ทางทฤษฎีเพียงอย่างเดียวก็คงจะเป็นครูที่ดีได้ยาก จำเป็นจะต้องฝึกหัดและฝึกฝนทางภาคปฏิบัติให้มากพอ จนสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้ดี และเกิดความมั่นใจอันจะนำไปสู่ความรักความศรัทธาในอาชีพ ซึ่ง

จะเป็นประตูลู่ไปสู่ความมีวิฤทธิผลของความเป็นครูในที่สุด

อำไพ สุจริตกุล (๒๕๒๐: หนาคำนำ) กล่าวถึงความหมายและคุณค่าของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพไว้ในหนังสือเรื่อง "ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ" ว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง การฝึกสอนและฝึกงาน เป็นกิจกรรมของผู้เรียนวิชาชีพครู การฝึกให้คนเป็นครูโดยไม่ให้ฝึกสอนหรือทดลองทำงานมาก่อน ก็ยากที่จะคาดหวังว่าเมื่อออกไปปฏิบัติงานจะเป็นครูที่มีความสามารถ มีบุคลิกที่ดี สอนเก่งและแก้ปัญหาได้ฉับไวหรือไม่เพียงใด

วิจิตร ศรีสอาน (๒๕๑๓: ๕๑-๕๔) กล่าวถึงความสำคัญเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพไว้ในวารสาร "วิทยาสาร" เรื่อง "หลักสูตรฝึกหัดครูที่ใช้ในปัจจุบัน" ว่า ผู้ที่จะเป็นครูจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาอย่างดีทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ หรือที่เรียกว่า "ประสบการณ์วิชาชีพ" ซึ่งประสบการณ์วิชาชีพของการฝึกหัดผู้ที่จะไปเป็นครูก็คือ การฝึกสอนนั่นเอง

ในค่านิยมวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น กรมการฝึกหัดครู (๒๕๒๙: ๖) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไว้ในหนังสือ "กระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู" ดังนี้ คือ

๑. เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษามีคุณลักษณะที่ดีของครู และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

๒. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาคูได้เรียนรู้งานในหน้าที่ครู ตามหลักสูตรที่สอนได้แจ่มแจ้ง กว้างขวาง จากการฝึกปฏิบัติในสถานการณจริงโหมมากที่สุด

๓. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาคูได้เรียนรู้ทฤษฎีและปฏิบัติได้สอดคล้องกัน จนสามารถนำไปปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูได้เหมาะสมและบังเกิดผลดี

๔. เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาคูมีเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาชุมชน และเรียนรู้งานในการพัฒนาชุมชน

เอกเวิร์ด เอ. พีเรส (Edward A. Pires : ๑๙๖๘: ๘-๙) กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการฝึกสอน จากการที่องค์การยูเนสโก ได้จัดให้สถาบันฝึกหัดครูภาคพื้นเอเชีย

มหาวิทยาลัยแห่งฟิลิปปินส์ (University of the Philippines) ทำการสำรวจ
แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกหัดครูประถมศึกษาในทวีปเอเชีย โดยการส่งแบบสอบถามไปยัง
ประเทศต่างๆในทวีปเอเชีย จำนวน ๑๖ ประเทศ ผลจากการศึกษาครั้งนี้สรุปวัตถุประสงค์
ของการฝึกสอนได้ ๖ ประการ คือ

๑. เพื่อพัฒนาความสามารถของครูฝึกสอน ในการที่จะนำเอาทฤษฎีต่างๆทั้งหมด
ที่เรียนมาปฏิบัติ
๒. เพื่อพัฒนาให้ครูฝึกสอนมีความเข้าใจที่ดีและสมบูรณ์ เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนา
การเด็ก
๓. เพื่อพัฒนาให้ครูฝึกสอนมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดกว้างขวางและมี
ความคิดริเริ่มในการทำงาน
๔. เพื่อพัฒนาให้ครูฝึกสอนเข้าใจบทบาทที่แท้จริงของครู เมื่อออกไปปฏิบัติงาน
โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ของการเป็นครูฝึกสอน
๕. เพื่อพัฒนาให้ครูฝึกสอนเข้าใจถึงภาระหน้าที่ของครูที่จะต้องปฏิบัติ โดยให้มี
โอกาสคุ้นเคยกับสภาพที่เป็นจริง และปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในโรงเรียน
๖. เพื่อพัฒนาครูฝึกสอนในเรื่องทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ และการสร้างมนุษยสัมพันธ์
ซึ่งจะช่วยให้สามารถทำงานร่วมกับนักเรียน เพื่อนร่วมงาน และประชาชนในชุมชนได้เป็น
อย่างดี

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ถึงแม้จะเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อ
นักศึกษาวิชาชีพครู ที่จะได้อาศัยความรู้ความสามารถในการทดลองปฏิบัติงานหน้าที่ครู
ในสภาพการณ์จริง และจะได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่า ซึ่งจะส่งผลต่อการเข้าสู่อาชีพครูใน
อนาคตก็ตาม แต่ผลของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษามากน้อย
เพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเป็น
สำคัญ

พนัส หันนาภินทร์ (๒๕๒๑: ๕๑-๕๘) ได้กล่าวถึงโครงการฝึกสอนที่ดีไว้ใน
หนังสือ "การศึกษาไทย" ว่า ควรมีลักษณะดังนี้ คือ

๑. มีจุดประสงค์ของการฝึกสอนที่วางไว้อย่างแน่ชัด มีการแสดงออกซึ่งจุดประสงค์

นั้นอย่างชัดเจน มีนโยบายที่แน่นอน ทำให้ผู้ร่วมงานทุกคนเข้าใจได้ตรงกัน ทั้งวิธีการและหลักการ

๒. มีการจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายบริหาร และฝ่ายนิเทศการฝึกสอนไว้อย่างรอบคอบ ชัดเจน เพื่อป้องกันความขัดแย้งและความซ้ำซ้อนโดยใช่เหตุ

๓. นักศึกษาได้รับการเตรียมตัวเบื้องต้นก่อนออกฝึกสอน เช่น ใ้ทราบความเป็นไปของโรงเรียนที่จะไปทำการฝึกสอน หลักเกณฑ์ในการให้คะแนนการสอน เป็นต้น

๔. มีวิธีการที่จะช่วยให้ผู้ดำเนินการโครงการฝึกสอนทราบว่า นักศึกษาที่จะออกไปทำการฝึกสอน มีความพร้อมที่จะออกไปฝึกสอน เช่น มีการตรวจสอบถึงบุคลิกภาพ และวุฒิภาวะทางอารมณ์ ก่อนที่จะออกไปทำการฝึกสอน รวมทั้งความแน่นอนทางวิชาการด้วย

๕. มีระยะเวลาสำหรับฝึกสอนนานพอที่จะช่วยให้นักศึกษาเข้าใจ เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อนักเรียนทั้งรายตัวและเป็นชั้น การปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา และมีเวลาทำการสอนไม่น้อยกว่า ๑๒๐ ชั่วโมง

๖. เปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการสอนหรือกิจกรรมพิเศษ

๗. มีกฎเกณฑ์และวิธีการที่เปิดทางให้นักศึกษาได้ใช้ความคิดริเริ่ม มีอิสระในการคิดและมีความกล้าที่จะลองใช้วิธีการใหม่ๆ ในการสอนด้วยตนเอง

๘. ใ้มีการนิเทศการสอนอย่างเพียงพอ

๙. มีการติดต่อสื่อสารอย่างทั่วถึง และเพียงพอระหว่างผู้ที่อยู่รวมในโครงการฝึกสอน ได้แก่ โรงเรียนฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง หัวหน้าโครงการฝึกสอน และนักศึกษาฝึกสอน

๑๐. จัดใ้มีการประชุมพิเศษอย่างเพียงพอ สำหรับทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมในโครงการฝึกสอน ได้แก่ โรงเรียนฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ ครูใหญ่ ครูพี่เลี้ยง และครูอื่นๆ ในโรงเรียนฝึกสอน และอาจารย์ประจำรายวิชาต่างๆ ในสถาบันฝึกหัดครู

๑๑. มีการประเมินผลการฝึกสอนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทั้งนี้โดยการสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง ครูใหญ่และนักศึกษา

ฮาโรลด์ พี. อัดัมส์ และแฟรงก์ จี. ดิกกี (Harold P. Adams and Frank G. Dickey : ๑๙๕๖ : ๖๑) | โลกกล่าวถึงโครงการฝึกสอนที่ตีไว้ในหนังสือ

"Basic Principles of Student Teaching" ว่าควรมีลักษณะดังนี้ คือ

๑. เปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกสอนได้เผชิญกับปัญหาและได้แก้ปัญหาต่างๆของการฝึกสอน
๒. เปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกสอนได้แสดงทั้งความเด่นและความด้อย และกระตุ้นให้นักศึกษาฝึกสอน ได้ปรับปรุงจุดอ่อนต่างๆของการฝึกสอน
๓. เปิดโอกาสให้ผู้แนะแนวและผู้นิเทศได้เข้าไปช่วยเหลือ ในการแก้ปัญหาต่างๆของการฝึกสอน
๔. เปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกสอนได้มีส่วนร่วมในการจัดและร่วมกิจกรรมต่างๆของนักเรียน และของโรงเรียนฝึกสอน
๕. เปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกสอนได้เข้าไปศึกษาฝึกสอน และร่วมดำเนินกิจกรรมของสังคม ในชุมชนที่โรงเรียนฝึกสอนตั้งอยู่
๖. เปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกสอนได้ศึกษางานด้านต่างๆของโรงเรียนฝึกสอน เช่น การจัดระเบียบงาน การบริหาร การจัดนักเรียนและห้องเรียน รวมทั้งการปกครองของแต่ละคน ร่วมกับคณะครูของโรงเรียนนั้น
๗. ให้โอกาสแก่นักศึกษาฝึกสอนที่จะรับทราบระบบบริหาร ระเบียบกฎเกณฑ์และงานธุรการของโรงเรียน และร่วมกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน เช่น เกี่ยวกับครูอาจารย์คนหนึ่งของโรงเรียน

จากความสำคัญของการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งด้านความหมายและความสำคัญ วัตถุประสงค์ แนวความคิด และโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า การจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นกิจกรรมสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันฝึกหัดครูทุกแห่ง จะต้องจัดให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่เหมือนกัน คือ ให้นักศึกษามีโอกาสได้รับประสบการณ์ตรงของการปฏิบัติหน้าที่ครูในสถานการณ์จริงนั่นเอง ส่วนในด้านรูปแบบ วิธีการ ระยะเวลา ตลอดจนการดำเนินการในรายละเอียดของการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น สถาบันฝึกหัดครูแต่ละแห่งต่างก็มีวิธีการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแตกต่างกันไป ตามที่สถาบันนั้นๆได้กำหนด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

จิตสมร ชุ่มอินทรจักร (๒๕๐๖ : หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัญหาและความยุ่งยากที่นิสิตฝึกสอนประสบในการฝึกสอนระดับมัธยมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๐๖" โดยให้นิสิตฝึกสอนของคณะครุศาสตร์ ๑๕๖ คน และอาจารย์พี่เลี้ยง ๑๓๐ คน บันทึกปัญหาคนละ ๓ ข้อ ลงในแบบฟอร์มที่จัดไว้และอธิบายปัญหานั้นๆ ด้วย ผลของการศึกษาพบว่า ในขณะที่ทำการฝึกสอนนิสิตประสบปัญหาทางด้านการเตรียมการสอน วิธีสอนและการจัดอุปกรณ์การสอน ในด้านการปกครองชั้นเรียน ตัวนักเรียน และบุคลิกภาพของนิสิตเอง ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของอาจารย์พี่เลี้ยง

พูนจิตต์ สัตย์สงวน (๒๕๐๘ : หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "การสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิตฝึกสอนคณะครุศาสตร์กับการฝึกสอน ปีการศึกษา ๒๕๐๘" โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ๒ ประการ คือ เพื่อทราบความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับโครงการฝึกสอน โรงเรียนฝึกสอน วิธีสอนและตัวนิสิตเอง และเพื่อทราบข้อเสนอแนะของนิสิตเพื่อแก้ไขและปรับปรุงการฝึกสอนของคณะ โดยให้นิสิตจำนวน ๑๖๐ คน ตอบแบบสอบถาม ผลของการศึกษาสรุปได้ว่า นิสิตมีความคิดเห็นว่า คณะครุศาสตร์และโรงเรียนฝึกสอนควรจะมีการประสานงานและวางแผนงานร่วมกันเป็นอย่างดี ก่อนการส่งนิสิตไปฝึกสอน ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองนิสิตมีความคิดเห็นว่า ยังทำการสอนได้ไม่ดี ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า คณะครุศาสตร์ควรจะได้แจ้งระดับชั้นและโรงเรียนฝึกสอนให้นิสิตได้ทราบล่วงหน้าก่อนการฝึกสอนอย่างน้อย ๑ เดือน ควรมีการสาธิตการสอนในสาขาวิชาต่างๆ แก่นิสิตที่จะออกฝึกสอน และอาจารย์นิเทศก์ควรมีเวลาให้คำปรึกษาแก่นิสิตอย่างเพียงพอ การวัดผลและการประเมินผลควรใช้วิธีการเก็บคะแนนสะสมจากการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์แทนการสอบสอน

สุดจิตต์ หนูนภักดิ์ (๒๕๑๓ : หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัญหาการฝึกสอนในโครงการฝึกหัดครูชนบท ในจังหวัดพระนครและธนบุรี" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์พี่เลี้ยงที่มีต่อนักศึกษาฝึกสอน ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินการสอน และการพัฒนาท้องถิ่นในโครงการฝึกหัดครูชนบท โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์พี่เลี้ยง ๑๑๓ คน และนักศึกษาฝึกสอน ๘๒๐ คน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า อาจารย์พี่เลี้ยงร้อยละ ๓๑.๖๘ มีประสบการณ์ในการสอนน้อย ไม่เข้าใจความมุ่งหมายและวิธีการ

ดำเนินงานของโครงการ ไม่ทราบหน้าที่และความรับผิดชอบของตนดีพอ อาจารย์ที่เลี้ยง
ส่วนใหญ่ต้องการความร่วมมือจากสถาบันฝึกหัดครูในด้านอุปกรณ์การสอน ความรู้ในวิทยาการ
ใหม่ๆ และความร่วมมือจากอาจารย์ในเทศก์ ส่วนนักศึกษานั้นประสบปัญหาในด้านวิธีสอน
ไม่มีความสามารถในการผลิตอุปกรณ์ขึ้นใช้เอง และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

สุขุมาลัย ชูวิวัฒนาวาณิชย์ (๒๕๑๓ : หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัญหา
เกี่ยวกับการนิเทศน์นักศึกษาฝึกสอนวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครู ในภาคการศึกษา ๑"
โดยส่งแบบสอบถามให้อาจารย์ในเทศก์ ๒๐ คน อาจารย์ที่เลี้ยง ๕๐ คน และนักศึกษา
ฝึกสอนวิชาสังคมศึกษา ๑๘๐ คน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า สถาบันฝึกหัดครูควรจะได้จัด
โปรแกรม เพื่อเตรียมนักศึกษาฝึกสอนก่อนออกไปฝึกสอน ในด้านการฝึกพูดในชุมชน การ
ปกครองชั้นเรียน และการวางตัวให้เหมาะสม ควรจัดให้มีการสาธิตการสอนแบบต่างๆ
ควรเพิ่มจำนวนอาจารย์ในเทศก์ให้มากขึ้น และสถาบันฝึกหัดครูควรวางแผนร่วมมือกับโรงเรียน
ฝึกสอนอย่างใกล้ชิด ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ในเทศก์ นักศึกษาฝึกสอน
และอาจารย์ที่เลี้ยง เกี่ยวกับนักศึกษาฝึกสอนในด้านความสามารถในการสอนและบุคลิกภาพ
ของนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์ในเทศก์และอาจารย์ที่เลี้ยงมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า
นักศึกษามีความสามารถในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลาง แต่นักศึกษาฝึกสอนมีความเห็น
ว่าตนเองมีความสามารถอยู่ในระดับดี นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ขอเสนอแนะจากการวิจัยว่า
สถาบันฝึกหัดครูควรจัดให้นักศึกษาได้เรียนรู้วิชาที่จำเป็นแก่การฝึกสอน ให้ครบตามหลักสูตร
ก่อนออกไปฝึกสอน ควรเปิดห้องสมุดและห้องโสตทัศนศึกษาเป็นกรณีพิเศษแก่นักศึกษาฝึกสอน
เพื่อประโยชน์ในการค้นคว้า ไม่ควรจัดให้อาจารย์ในเทศก์รับผิดชอบนักศึกษาฝึกสอนจำนวนมาก
เกินไป อาจารย์ในเทศก์ควรประชุมตกลงกันในการดูแลการสอน และการวัดผลการฝึกสอน
โรงเรียนฝึกสอนควรเห็นความสำคัญ ของโครงการสอน การจัดหาครูที่เลี้ยงที่เหมาะสม
ครูที่เลี้ยงควรมีความเข้าใจในหน้าที่รับผิดชอบของตนและนักศึกษาฝึกสอน ควรมีความชยันใน
การสอนและการศึกษาค้นคว้า รวมทั้งมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานด้วย

พิศวง ธรรมพันทา (๒๕๑๕ : หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "ปัญหาการฝึก
สอนของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจปัญหาการฝึกสอน
และสิ่งที่ต้องการความช่วยเหลือของนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์ในเทศก์ และอาจารย์ที่เลี้ยง
โดยส่งแบบสอบถามให้นักศึกษาฝึกสอนจำนวน ๑๘๑ คน อาจารย์ในเทศก์ ๒๕ คน

และอาจารย์ที่เลี้ยง ๔๐ คน คอบแบบสอบถามจำนวน ๓ ชุด ผลการศึกษาปรากฏว่า นักศึกษาฝึกสอนประสบปัญหาหลายประการ คือ ขาดทักษะต่างๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับการสอน เช่น การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การเลือกใช้วิธีสอน กิจกรรมและอุปกรณ์ การสอน การประเมินผลการสอน บุคลิกภาพของตนเอง การจัดและปกครองชั้นเรียน รวมทั้งปัญหาด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยเฉพาะกับนักศึกษาด้วยกันเอง ส่วนในด้านอาจารย์ในเทศกั้น นักศึกษาฝึกสอนมีความเห็นว่า อาจารย์ในเทศกไปนเทศกน้อยครั้งและไม่สม่ำเสมอ การประเมินผลการฝึกสอนไม่เหมาะสมและขาดความยุติธรรม

ในด้านปัญหาของอาจารย์ในเทศกั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นได้แก่ นักศึกษาฝึกสอนที่อยู่ในความรับผิดชอบมีมากเกินไป เวลาในการนิเทศน้อย และวิทยาลัยครูไม่อำนวยความสะดวกในการออกนิเทศเท่าที่ควร

ในด้านปัญหาของอาจารย์ที่เลี้ยงนั้น ปัญหาที่เกิดขึ้นได้แก่ ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครู การประเมินผลการฝึกสอนมีความขัดแย้งกัน และมีความต้องการให้วิทยาลัยครูช่วยเหลือในการอบรม หรือการจัดสัมมนาทางวิชาการ

ธนา กระจายวงศ์ (๒๕๒๓: หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง "เทคนิคการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์ที่เลี้ยงในโรงเรียนฝึกสอน ระดับประถมศึกษาของกรมวิทยาลัยครู นครหลวง" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเทคนิคการนิเทศการฝึกสอนของอาจารย์ที่เลี้ยง โดยการส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ที่เลี้ยง ๒๕๒ คน และนักศึกษาฝึกสอน ๒๕๒ คน ผลการศึกษาพอสรุปได้คือ

๑. ในระยะก่อนการสอน กิจกรรมที่อาจารย์ที่เลี้ยงปฏิบัติมากที่สุดได้แก่ จัดนักศึกษาให้สอนตามวิชาเอกวิชาโทที่ใดเรียนมา แนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและคู่มือประกอบการสอน ตลอดจนให้รู้จักแหล่งความรู้และแหล่งสื่อการสอน จัดการประชุมนิเทศแก่นักศึกษาฝึกสอนเกี่ยวกับงานสอน งานประจำชั้นและงานในหน้าที่ ให้รู้จักสภาพชุมชน โรงเรียนและนักเรียน

๒. ระหว่างฝึกสอน กิจกรรมที่อาจารย์ที่เลี้ยงปฏิบัติมากที่สุดได้แก่ ตรวจบันทึกการสอนล่วงหน้าอย่างสม่ำเสมอ สังเกตพฤติกรรมการปกครองชั้นเรียน ทำงานใกล้ชิดกับนักศึกษาฝึกสอน เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือ

๓. ระยะเสร็จสิ้นการฝึกสอน กิจกรรมที่อาจารย์พี่เลี้ยงปฏิบัติมากได้แก่ จัดกิจกรรมวัสดุอุปกรณ์ไว้เป็นหมวดหมู่ ส่วนการปฏิบัติที่อยู่ในระดับน้อยได้แก่ จัดให้มีการศึกษาระเบียงนสะสม จัดรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอาจารย์พี่เลี้ยง

ประเวศ วัชรพฤษ (๒๕๒๓ : หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ปัญหาการสอนของนิสิตฝึกสอนวิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์" โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์นิเทศก์ ๑๔ คน อาจารย์พี่เลี้ยง ๓๔ คน และนิสิตฝึกสอน ๕๔ คน ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่นิสิตฝึกสอนประสบ คือ การตั้งวัตถุประสงค์ในการสอนเชิงพฤติกรรม การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับกิจกรรมและสภาพนักเรียน การแยกแยะทักษะที่สอน การดำเนินการสอนให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนดไว้ และการแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความสามารถและความสนใจ ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์และสถานที่ในการสอนไม่เพียงพอ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง คือ อาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงมีงานที่ต้องรับผิดชอบมาก ทำให้ไม่มีเวลาในการให้คำแนะนำแก่นิสิตฝึกสอนเท่าที่ควร

มงคล ใจดี (๒๕๒๓ : หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ปัญหาการสอนของนักศึกษาฝึกสอนวิชาพลศึกษาของวิทยาลัยครูในภาคกลางในประเทศไทย" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการสอนของนักศึกษาฝึกสอนวิชาพลศึกษา โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์นิเทศก์ ๓๐ คน อาจารย์พี่เลี้ยง ๕๒ คน และนักศึกษาฝึกสอน ๑๕๐ คน ผลการศึกษาพบว่า ทั้งอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาฝึกสอนประสบปัญหาค้นต่าง ๆ ดังนี้คือ ไม่รู้จักใช้แหล่งวิชาในชุมชนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการเตรียมการสอนไม่ดีเท่าที่ควร สนามกีฬาในร่มและกลางแจ้งมีไม่เพียงพอ อุปกรณ์ทางพลศึกษาไม่เพียงพอ นักศึกษาจำชื่อนักเรียนได้ไม่ครบทุกคน ไม่รู้ขอบเขตหน้าที่ในการปกครองชั้นเรียน นักเรียนขาดระเบียบวินัยขณะอยู่ในชั้นเรียน นักศึกษามีปัญหาการเงินระหว่างการฝึกสอน อาจารย์พี่เลี้ยงไม่กล้าให้คำติชม เพราะเกรงว่าจะขัดกับอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์นิเทศก์สังเกตการสอนไม่สม่ำเสมอ และให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาน้อยเกินไป

เสริมพงศ์ หงส์พันธ์ (๒๕๒๓ : หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพตามความคาดหวังของผู้บริหาร และอาจารย์นิเทศก์ในกลุ่มวิทยาลัย

ครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคาดหวังของ
ผู้บริหาร และอาจารย์ในเทศก่เกี่ยวกับการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และเพื่อเสนอรูปแบบ
การจัดประสบการณ์วิชาชีพของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามความคาดหวัง
ของผู้บริหารและอาจารย์ในเทศก่ โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและอาจารย์ในเทศก่จำนวน
๔๖๐ คน ผลการศึกษาพอสรุปได้ดังนี้

๑. ด้านนโยบาย คือ วิชาเอกใดออกฝึกสอนต้องให้อาจารย์ภาควิชานั้นออก
นิเทศ นักศึกษาต้องผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องเข้าใจ
ตรงกัน

๒. ด้านจุดมุ่งหมาย ทั้งผู้บริหาร และอาจารย์ในเทศก่เห็นด้วยที่วิทยาลัยครูให้
อาจารย์ในเทศก่ได้ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียน แล้วนำมาพัฒนาการสอนในวิทยาลัยและ
นักศึกษาต้องพร้อมที่จะเป็นครู

๓. ระยะเวลา ทั้งผู้บริหารและอาจารย์ในเทศก่เห็นด้วยที่ให้นักศึกษา ๒.๐๐
ชั้นสูง และปริญญาตรี ๔ ปี มีระยะเวลาฝึก ๑๘ สัปดาห์เต็มเวลา และฝึก ๔ สัปดาห์
เต็มเวลาสำหรับปริญญาตรี ๒ ปี

๔. หน่วยงานรับผิดชอบ ต้องรับผิดชอบโดยสำนักงานจัดประสบการณ์วิชาชีพ

๕. การกำหนดบุคลากร อาจารย์ในเทศก่ควรมีทั้งอาจารย์ในเทศก่ทั่วไปและ
อาจารย์ในเทศก่ประจำวิชาเอกโท นักศึกษาฝึกสอนต้องมีสุขภาพดี มีบุคลิกภาพเหมาะสมและ
มีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐

๖. กิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งผู้บริหารและอาจารย์ในเทศก่ เห็นด้วย
กับการดำเนินงาน ๓ ขั้นตอนคือ ก่อนฝึก ขณะฝึก และหลังฝึก ทั้งนี้ต้องมีการประชุมในเทศ
สัมพันธ์และปัจฉิมนิเทศ ตลอดจนให้นักศึกษาได้เลือกโรงเรียนล่วงหน้าโดยมีเวลานานพอสมควร

๗. การประเมินผล ควรให้อาจารย์ในเทศก่และอาจารย์ที่เลี้ยงร่วมกันประเมินผล
และให้นักศึกษาประเมินผลตนเองด้วย ระบบการตัดสินควรเป็นระบบ ผ่าน - ไม่ผ่าน และ
ให้รายงานให้ผู้บริหารทราบอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ไพศาล สิทธิเลิศ (๒๕๒๓ : หน้าที่๓๕) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ความคิด
เห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของอาจารย์ในเทศก่ในวิทยาลัยครู" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา
สมรรถภาพที่ควรจะเป็นของอาจารย์ในเทศก่ และเพื่อศึกษาสมรรถภาพของอาจารย์ในเทศก่

ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ในเทศกจำนวน ๒๒๔ คน ผลการศึกษา พอสรุปได้คือ สมรรถภาพของอาจารย์ในเทศกที่ต่ำที่สุด ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการฝึกหัดครู วิธีสอน เทคนิคการสอน ประชัญญา และแนวคิดเกี่ยวกับโครงการ ฝึกสอน การช่วยเหลือแนะนำวิธีสอน การช่วยเหลือนักศึกษาเป็นรายบุคคล การตรวจบันทึก การสอน และคำแนะนำช่วยเหลือคุณแลนักศึกษาใหม่ปฏิบัติตนในถูกต้อง การมีมนุษยสัมพันธ์ในการ ปฏิบัติงานและขวัญเป็นองค์ประกอบสำคัญ และในกาปฏิบัติจริงนั้นก็อยู่ในระดับสูงทุกเรื่อง ความสามารถในเกณฑ์ต่ำได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในนวัตกรรมใหม่ๆ การเตรียมนักศึกษา ฝึกสอน การแนะนำการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ การประสานงาน การจัดประชุมอบรมสัมมนา คัดเลือกขยายและยุบหน่วยฝึกสอน การจัดสวัสดิการ การบริการแก่นักศึกษาฝึกสอน

ธวัช วีระศิริวัฒน์ (๒๕๒๓ : หนาบทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ปัญหาการสอน ของนักศึกษาฝึกสอนวิชาพลศึกษาของวิทยาลัยครูภาคเหนือในประเทศไทย" เพื่อศึกษาปัญหา การสอนของนักศึกษาฝึกสอนวิชาพลศึกษาของวิทยาลัยครูภาคเหนือในประเทศไทย โดยส่งแบบ สอบถามไปยังนักศึกษาฝึกสอนจำนวน ๑๕๐ คน อาจารย์ในเทศก ๓๐ คน และอาจารย์ ที่เลี้ยง ๕๒ คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาไม่มีความสามารถในการตั้งวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม อุปกรณ์พลศึกษามีไม่เพียงพอ นักศึกษากังวลเกี่ยวกับระดับคะแนนการฝึกสอนที่จะได้ รับ และอาจารย์ในเทศกนี้เทศการสอนน้อยไป เป็นต้น

อารมณ นาวากาญจน์ (๒๕๒๓ : หนาบทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ปัญหา การฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยพลศึกษาในเขตจังหวัดภาคกลางของประเทศไทย" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอนวิทยาลัยพลศึกษา โดยได้ส่ง แบบสอบถามไปยังอาจารย์ในเทศกจำนวน ๕๐ คน อาจารย์ที่เลี้ยง ๑๒๐ คน และนักศึกษา ฝึกสอน ๒๐๐ คน ผลการศึกษาพบว่า

๑. ระยะเวลาก่อนฝึกสอน ได้แก่ จัดให้นักศึกษาฝึกสอนได้ทำการสอนในวิชาเอกและ วิชาโทที่ได้เรียนมา แนะนำนักศึกษาฝึกสอนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรและคู่มือประกอบการสอน จัดประชุมนิเทศแก่นักศึกษาฝึกสอน เกี่ยวกับงานสอน งานประจำชั้น และงานในหน้าที่ ให้นักศึกษาวางแผนการสอนระยะสั้นและระยะยาว

๒. ในระหว่างฝึกสอน เทคนิคที่อาจารย์ในเทศกฝ่ายโรงเรียนปฏิบัติมากที่สุดคือ ให้คำ

แนะนำในการทำบันทึกการสอน ตรวจสอบทำบันทึกการสอนสม่ำเสมอและล่วงหน้า เปิดโอกาสให้นักศึกษาฝึกสอนแสดงความคิดเห็นโดยเสรี และสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับภาพทรงชั้นเรียน

๓. ระยะเสร็จสิ้นการฝึกสอน เทคนิคที่อาจารย์นิเทศฝ่ายโรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมากโตเต้ จัดให้มีการรวบรวมวัสดุอุปกรณ์ไว้เป็นหมวดหมู่ มีการประชุมสัมมนาร่วมกับนักศึกษาฝึกสอนภายหลังเสร็จสิ้นการฝึกสอนแล้ว

ณรงค์ ธรรมคุณ (๒๕๒๔; หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "รูปแบบการจัดการฝึกสอนของวิทยาลัยครูในภาคเหนือ" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการฝึกสอน และเพื่อสร้างรูปแบบการจัดการฝึกสอนของวิทยาลัยครู โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้เชี่ยวชาญด้านกาารนิเทศการจัดการฝึกสอน ๔๐ คน ผลการศึกษาพอสรุปได้ คือ หน่วยงานจัดการฝึกสอนควรตั้งเป็นศูนย์หรือคณะเทียบเท่าคณะวิชาขึ้นตรงต่ออธิการ และให้คณะกรรมการ ๒ ระดับ คือ คณะกรรมการอำนวยการ และคณะกรรมการดำเนินการ ควรให้หัวหน้าหรือผู้อำนวยการฝึกสอน อาจารย์ในวิทยาลัยครูทุกคนควรมีหน้าที่นิเทศการสอน ควรมีเกณฑ์ในการเลือกอาจารย์นิเทศ ควรให้ทั้งอาจารย์นิเทศทั่วไป และอาจารย์นิเทศวิชาเอกวิชาโท วิทยาลัยครูควรมีโครงการพัฒนาครูอาจารย์ที่เลี้ยง และผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งให้สิทธิและสิ่งตอบแทนบ้าง ในชั้นประถมศึกษาศึกษาอาจารย์ที่เลี้ยงควรรับผิดชอบนักศึกษา ๑ คน และในชั้นมัธยมศึกษาควรรับผิดชอบได้ระหว่าง ๑-๒ คน ก่อนออกฝึกสอนควรมีการประชุมนิเทศ ๒-๕ วัน ควรจัดให้มีการสัมมนา ๒ ครั้งคือ ระหว่างฝึกสอนและเสร็จสิ้นการฝึกสอน วิทยาลัยครูและโรงเรียนควรมีส่วนร่วมกันในการกำหนดเกณฑ์การประเมินผล และควรมีการประชุมตัดสินการฝึกสอนร่วมกัน

กิจจา เกิดผล (๒๕๒๔; หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ปัญหาการสอนของนักศึกษาฝึกสอนวิชาพลศึกษาของวิทยาลัยครูภาคตะวันตกและภาคใต้" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการสอนของนักศึกษาฝึกสอนวิชาพลศึกษา โดยได้ส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์นิเทศจำนวน ๓๐ คน อาจารย์ที่เลี้ยง ๔๒ คน และนักศึกษาฝึกสอน ๑๕๐ คน ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาฝึกสอนประสบปัญหาดังนี้คือ สนามกีฬาในร่มไม่เพียงพอสำหรับการสอนวิชาพลศึกษา ไม่ได้นำเครื่องมือทางโสตทัศนูปกรณ์มาช่วยสอน นักเรียนชอบเล่นเกมสกีฟามากกว่า

การเรียนทักษะ อาจารย์ที่เลี้ยงและอาจารย์ที่เทศก์ไม่มีเวลาในการแนะนำนักศึกษาอย่างเพียงพอ สิ่งที่ต้องปรับปรุงคือ อาจารย์ที่เทศก์ควรปรึกษากับอาจารย์ที่เลี้ยงเพื่อให้เกิดความร่วมมือประสานงานกัน และอาจารย์ที่เลี้ยงควรมีส่วนร่วมในโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครู

วิรัตน์ เตนราช (๒๕๒๖ : ๑๐๓-๑๐๕) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์ที่เทศก์และอาจารย์ที่เลี้ยง เกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาพลศึกษาของนักศึกษาฝึกสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการสอนของนักศึกษาฝึกสอนวิชาพลศึกษา โดยส่งแบบสอบถามไปยังนักศึกษาฝึกสอน ๖๕ คน อาจารย์ที่เทศก์ ๒๑ คน และอาจารย์ที่เลี้ยง ๖๕ คน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักศึกษาฝึกสอนประสบปัญหาในการฝึกสอนคือ มีความรู้ในการทำบันทึกการสอนไม่เพียงพอ ความยากลำบากในการวางแผนการสอนทั้งระยะสั้นและระยะยาว โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ทางพลศึกษาไม่เพียงพอ สถานที่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา นักเรียนมาถึงสถานที่เรียนช้า และนักเรียนมีทักษะทางกีฬาที่แตกต่างกันมาก อาจารย์ที่เทศก์มีความเห็นว่า นักศึกษาประสบปัญหาคือ มีความรู้ในการทำบันทึกการสอนไม่เพียงพอ ขาดการใช้เครื่องมือทางโสตทัศนูปกรณ์มาช่วยในการสอน ไม่รู้จักแหล่งวิชาในชุมชนเพื่อนำมาประกอบเป็นประโยชน์ในการสอน นักศึกษาขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และนักศึกษาฝึกสอนมีความกังวลเกี่ยวกับผลการสอนที่จะได้รับมากเกินไป อาจารย์ที่เลี้ยงมีความเห็นว่า นักศึกษาฝึกสอนประสบปัญหาคือ มีความรู้ในการทำบันทึกการสอนไม่เพียงพอ สถานที่ไม่เพียงพอสำหรับการสอนพลศึกษา และนักศึกษาฝึกสอนมีความกังวลเกี่ยวกับผลการสอนที่จะได้รับมากเกินไป

ปิยะชาติ แสงอรุณ (๒๕๒๖ : ๔๑-๔๓) ได้รายงานผลการศึกษาเรื่อง "การเปรียบเทียบปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระยะก่อนฝึก ขณะฝึกและหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๒๖" โดยศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากการทำนิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพจำนวน ๓๐ คน ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีปัญหาการเตรียมการสอน การเตรียมสื่อการสอน ปัญหาตัวนิสิต ปัญหาตัวนักเรียน และปัญหาการจัดเตรียมประสบการณ์วิชาชีพ ในระยะก่อนฝึกมากกว่าในขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

มิเชล อเลน เบอร์ตัน (Michel Alan Burton: ๑๙๖๑ : ๕๘๐๑ - A.)

ได้ศึกษาเรื่อง "อิทธิพลจากแบบการสอนของอาจารย์ที่เลี้ยงที่มีผลต่อแบบการสอนของนักศึกษาฝึกสอน" เพื่อศึกษาดังอิทธิพลจากแบบการสอนของอาจารย์ที่เลี้ยง ที่มีผลต่อแบบการสอนของนักศึกษาฝึกสอน ทำการเปรียบเทียบการสอนรวมกันเป็นคู่ๆ ระหว่างอาจารย์ที่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน โดยใช้วีดีโอเทป (Video-Tape) เป็นอุปกรณ์การศึกษา ผลการศึกษาพบว่า

๑. นักศึกษาที่ได้ให้ความร่วมมือกับอาจารย์ที่เลี้ยงเป็นอย่างดีนั้น จะมีบทบาทที่คล้ายกับอาจารย์ที่เลี้ยงมาก

๒. นักศึกษาที่ไม่ได้ให้ความร่วมมือกับอาจารย์ที่เลี้ยง จะมีบทบาทตรงกันข้ามกับอาจารย์ที่เลี้ยง

เลสเตอร์ เจมส์ โบเวอร์ (Lester James Bower : ๑๙๖๑ : ๑๙๕๒-๓ A.)

ได้ศึกษาเรื่อง "อิทธิพลของอาจารย์ที่เลี้ยงต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกสอน" โดยรวบรวมข้อมูลต่างๆจากการสังเกต ๓ ระยะ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการสอนคล้ายกับอาจารย์ที่เลี้ยงในช่วงสัปดาห์ที่ ๘ ของการฝึกสอน

โจวิตโต บี คาสติลโล (Jovito B. Castillo : ๑๙๖๑ : ๑๓๖๔ -A.)

ได้ศึกษาเรื่อง "การคาดหวังในบทบาทของครูที่เลี้ยงในทัศนของนิสิต อาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ที่เลี้ยง" โดยใช้ประชากรที่เป็นนิสิต จำนวน ๑๕ คน อาจารย์นิเทศก์ จำนวน ๑๕ คน และอาจารย์ที่เลี้ยง จำนวน ๑๕ คน ให้ตอบแบบสอบถามที่ประกอบด้วยรายการบทบาทของอาจารย์ที่เลี้ยงตามความคาดหวัง ๕๐ รายการ และสัมภาษณ์ ๑๕ รายการ จากประชากร ๒๐% ของแต่ละกลุ่ม ผลการศึกษาสรุปได้ว่า

ผลจากการทดสอบตอบคำถาม กลุ่มประชากรทั้ง ๓ กลุ่ม มีความเห็นสอดคล้องกัน ๒๖ รายการ และไม่เห็นพ้องอย่างมีนัยสำคัญ ๒๓ รายการ

การเปรียบเทียบปริมาณของความแตกต่างระหว่างกลุ่มปรากฏว่า มีความแตกต่างกันมากระหว่างกลุ่มอาจารย์นิเทศก์กับกลุ่มอาจารย์ที่เลี้ยง และกลุ่มอาจารย์นิเทศก์กับนิสิต แต่ระหว่างกลุ่มนิสิตและครูที่เลี้ยงมีปริมาณความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันน้อยกว่า

จากการสัมภาษณ์ ผู้ถูกสัมภาษณ์เชื่อว่า

๑. ครูที่เลี้ยงไม่มีเวลาปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทที่คาดหวังไว้
๒. บทบาทดังกล่าวไม่ใช่อำนาจที่ได้รับมอบหมาย หรือความเป็นเจ้าของเบี่ยงปัด
๓. ครูที่เลี้ยงจำนวนมาก ไม่สามารถที่จะแสดงบทบาทที่คาดหวังไว้
๔. อาจารย์นี้เทศก์ บุคลากรในโรงเรียน ควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติ
ตนตามบทบาทเหล่านี้

กุลาวิส (Kulawice : ๑๙๖๑ : ๘๒๑ A.) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "การศึกษา
ผลของความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติในการสอน และการสังเกตเห็นของอาจารย์นี้เทศก์ตามแนว
ความคิดของนิสิตฝึกสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา และอาจารย์ที่เลี้ยง" โดยใช้แบบสอบถามเป็น
เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล และส่งแบบสอบถามไปยังนิสิตฝึกสอนจำนวน ๒๓๐ คน และ
อาจารย์ที่เลี้ยงที่สอนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ในรัฐวิสคอนซิน ผลการศึกษาพบว่า
ความคิดเห็นและทัศนคติต่อการสอนในขณะ เริ่มต้นการฝึกสอนสูงมาก และกลับต่ำลงมาเมื่อฝึก
สอนเสร็จแล้ว อาจารย์ที่เลี้ยงมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น และทัศนคติของนิสิต
ฝึกสอนมาก

คาสตัน เอฟวอน คาลเวิร์ท (Caston Evon Calvert : ๑๙๖๑ : ๕๒๔๓ -
๕๒๔๔ A.) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์โดยเฉพาะบทบาทของอาจารย์
ที่เลี้ยง ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่เลี้ยง นักศึกษาฝึกสอนและอาจารย์นี้เทศก์ โดยออก
แบบสอบถามไปยังอาจารย์ที่เลี้ยง ๑๓๑ คน นักศึกษาฝึกสอน ๑๑๕ คน และอาจารย์นี้เทศก์
๒๔ คน จากสถาบันฝึกหัดครู ๕ แห่ง ในรัฐโอลาบามา ผลการศึกษาพบว่า ควรจัดให้มีการ
ปฐมนิเทศเกี่ยวกับโปรแกรมการฝึกสอน เพื่อให้อาจารย์ที่เลี้ยงได้เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน
อาจารย์ที่เลี้ยงควรเป็นบุคคลที่มัทักษะและประสบการณ์การสอน อาจารย์ที่เลี้ยงและ
อาจารย์นี้เทศก์ไม่ได้ทำงานประสานกันเท่าที่ควร และนักศึกษาฝึกสอนให้ความสำคัญอาจารย์
นี้เทศก์มากกว่าอาจารย์ที่เลี้ยง

ซิทตัน (Sitton : ๑๙๖๓ : ๖๒๒๕ - ๖๒๒๖ A.) ได้ทำการศึกษาเรื่อง
"ความมุ่งหมายและบทบาทในการฝึกสอน" เพื่อศึกษาปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างนักศึกษาฝึก
สอน อาจารย์นี้เทศก์ และอาจารย์ที่เลี้ยง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวม

ข้อมูลและส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์นิเทศก์ ๔๓ คน อาจารย์ที่เลี้ยง ๔๑ คนและนักศึกษาฝึกสอน ๔๒ คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาฝึกสอนสนใจเนื้อหาวิชาในห้องเรียนมากกว่างานกิจกรรมอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายให้ทำนอกห้องเรียน สนใจที่จะเป็นผู้ทำการสอนมากกว่าเป็นผู้สังเกตการสอน และนักศึกษาฝึกสอนต้องการให้อาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์ที่เลี้ยงอนุญาตให้มีอิสระในการสอนและเป็นตัวของตัวเองมากกว่าที่เป็นอยู่ ส่วนอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ที่เลี้ยงต้องการให้นักศึกษาฝึกสอนศึกษาปรัชญาของโรงเรียนนอกเหนือไปจากการฝึกสอนด้วย

แบนดาวอล (Bandawal : ๑๙๖๕ : ๓๕๕๘ A.) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับโปรแกรมการฝึกสอนของสถาบันฝึกหัดครูในอัฟกานิสถาน" โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาโปรแกรมการฝึกสอนของสถาบันฝึกหัดครูในอัฟกานิสถาน โดยเลือกผู้ตัวอย่างจากวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัยจำนวน ๘๓ แห่งจาก ๒๖ ประเทศใน ๕ ทวีป และได้รับแบบสอบถามที่ส่งกลับมาเป็นตัวแทนของวิทยาลัยครูจำนวน ๔๒ แห่งจากจำนวน ๑๒ ประเทศ และผลการศึกษาพบว่า

๑. การวางแผนร่วมกันระหว่างนิสิตฝึกสอนกับอาจารย์นิเทศก์ เพื่อจัดประสบการณ์ให้กับนิสิตฝึกสอนนั้นเป็นสิ่งสำคัญ
๒. การสอนในชั้นภายใต้การแนะนำของอาจารย์นิเทศก์นั้น ถือว่ามีความสำคัญมาก
๓. นักศึกษาฝึกสอนควรได้มีโอกาสรวมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพราะเป็นสิ่งสำคัญในการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาฝึกสอน
๔. การร่วมกันวางแผนการจัดประสบการณ์ให้นิสิตฝึกสอน โดยนิสิตฝึกสอนร่วมกันกับอาจารย์ที่เลี้ยงเป็นสิ่งสำคัญในการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน
๕. การประเมินผลนักศึกษาฝึกสอนนั้น อาจารย์ที่เลี้ยงนับว่ามีบทบาทที่สำคัญ
๖. นักศึกษาฝึกสอนควรจะได้มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า ๑ ชั้นเรียน

วิลเลียม โรเบิร์ต เดสเซกเกอร์ (William Robert Dessecker : ๑๙๖๖ : ๑๓๕๒-๑๓๕๓ A.) ได้ศึกษาเรื่อง "ผลของการประเมินตนเองของนักศึกษาฝึกสอนวิชาพลศึกษา" โดยการบันทึกพฤติกรรมทางวจาลงในเทป เพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามลำดับขั้น โดยผู้ถูกทดลอง ๓ คน ผลการศึกษาพบว่า

๑. ผู้ถูกทดลองทั้ง ๓ คน มีปฏิกิริยาตอบรับพฤติกรรมนักเรียนมากขึ้น
๒. ปฏิกิริยาตอบโต้พฤติกรรมปฏิเสธลดลง
๓. จำนวนเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ลดลง
๔. จำนวนครั้งในการจัดกิจกรรมต่างๆ ลดลง
๕. เพิ่มคำพูดในการตอบรับมากขึ้น
๖. ลดคำพูดในการปฏิเสธลง
๗. เพิ่มคำพูดในขณะสอนมากขึ้น

โดโรธี เฟ่ กุนเดล โอลสัน (Dorothy Fae Kundel Olson : ๑๙๖๖ : ๒๕๑๖ A.) ได้ทำการศึกษาถึงความคิดเห็นของหัวหน้านักศึกษาที่มีต่อการฝึกสอน พบว่า นักศึกษาฝึกสอนจะ เกรงครัดในระเบียบวินัย และคุณลักษณะต่างๆ นักศึกษาในระดับชั้นปีสุดท้าย และก่อนปีสุดท้าย มีความเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องคุณลักษณะประจำตัว ความสามารถในการพัฒนาการเรียน ความสัมพันธ์ต่อวิชาชีพ ระเบียบวินัย บทบาทและความรับผิดชอบของครู และนักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นว่าต้องการที่จะได้พัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองให้มากขึ้น มีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่นๆ มีเทคนิคในการทำงานร่วมกับเด็ก และมีเทคนิคในการประเมินผล

โจ เคลย์ตัน เฮิร์ด (Joe Clayton Hurd : ๑๙๖๘ : ๑๔๙๑ A.) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของหัวหน้าสถานศึกษาที่อยู่ในโครงการของรัฐเท็กซัส เกี่ยวกับโปรแกรมการฝึกสอน โดยศึกษาจากบุคคล ๓ กลุ่มคือ ผู้อำนวยการวิทยาลัยและ อธิการบดีมหาวิทยาลัย ผู้บริหารโรงเรียนชุมชน และครูใหญ่โรงเรียนชนบท ผลการศึกษาพบว่า หัวหน้าสถานศึกษาเหล่านี้เห็นความสำคัญตามลำดับดังนี้

๑. ความสามารถในการสอนและความมีมนุษยสัมพันธ์ของนักศึกษาฝึกสอน
๒. อาจารย์ที่เลี้ยงใฝ่ใจและยอมรับในความสามารถของนักศึกษาฝึกสอน
๓. อาจารย์นี้เทศมีความรู้ความสามารถในการนิเทศ และมีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำโรงเรียน
๔. เจตคติของอาจารย์ที่เลี้ยงใฝ่ใจและความพร้อมของนักเรียน
๕. กิจกรรมและความสัมพันธ์กับนักเรียนในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกสอน
๖. การดำเนินงานของสหพันธครู การบริหารใ้การศึกษาระหว่างการสอนของนักศึกษาฝึกสอน